

INTERVIEW Jacques Warmerdam en Sietze Haringa zien nieuwe rol Stichting Oer-IJ

'Misschien komt er ooit Oer-IJ-mozzarella'

Stichting Oer-IJ heeft een notitie gemaakt met een pleidooi om de actuele vraagstukken in het kwetsbare landschap tussen Zaanstad, Alkmaar en Haarlem anders aan te pakken. Niet door overal nee op te zeggen.

Mitzie Meijerhof
mitzie.meijerhof@mediahuis.nl

Castricum ■ Stichting Oer-IJ wil proactief meedenken in oplossingen om zo de kwaliteit van het groene gebied te kunnen waarborgen. Samen met andere partijen. De club wil daarmee in Groot Kennemerland een voortrekkersrol gaan spelen en hoopt daarbij op een formele status voor het Oer-IJ.

Jacques Warmerdam en Sietze Haringa van Stichting Oer-IJ schreven samen Jos Teeuwisse en adviseur landschapsarchitect Rik de Visser van het gerenommeerde Bureau Vista een allesomvattende notitie om verschillende actuele problemen die spelen in het Oer-IJ-gebied meer in samenhang te zien. Denk daarbij aan natuurbeheer, veehouderij, woningbouw, waterberging, recreatie, klimaatverandering en verkeersdrukke. Niet los van elkaar zoeken naar oplossingen, maar tegelijkertijd aanpakken en op elkaar afstemmen. Praktisch en oplossingsgericht.

Warmerdam is voormalig stedenbouwkundige. Zijn passie voor het Oer-IJ gebied begon met een vraag. Hij begreep niet hoe het landschap hier in elkaar stak. „Ik ben een kustbewoner en had geen verklaring voor zichtbare lijnen die haaks van west naar oost door het landschap lopen. Toen ik me erin ging verdiepen werd me duidelijk dat die zijn gevormd door de monding van het Oer-IJ, een noordelijke zijtak van de Rijn die tot aan het begin van de jaartelling bij Castricum in zee uitmondde.”

Verknocht

Haringa is ook verknocht aan het landschap en inmiddels meer dan tien jaar betrokken bij de stichting: „Ik ben net als Jacques een kustbewoner. Ik kom oorspronkelijk van Terschelling. Het Oer-IJ-gebied is ook een oud waddengebied, maar ziet er inmiddels toch compleet anders uit. Uniek door zijn strandwallen, restanten van kreken, zichtbare strandvlaktes en een herkenbare rivierbedding van het verdwenen Oer-IJ.”

Het document van de drie mannen is mede bedoeld als inbreng in de discussie over het 'Ontwikkelingsperspectief Noord-Holland Noord', een gezamenlijke agenda van zeventien gemeenten, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de provincie. Het schetst de ruimtelijke koers voor de regio. Haringa: „Het staartje het Oer-IJ-gebied ligt daar nog net in, dus hebben we die input gegeven. Specifieke aandacht voor deze regio is enorm belangrijk, want pas als je begrijpt hoe landschap in elkaar zit kun je erop acteren”, vertellen de mannen.

Maar niet iedereen onderkent

Sietze Haringa en Jacques Warmerdam zijn verknocht aan het Oer-IJ gebied.

FOTO JFOTO/VINCENT DE VRIES

het belang en de kwetsbaarheid deze groene omgeving, weet Warmerdam. „Dus bedachten we een opzet voor een gebiedsgericht plan. Voor iedereen die met het Oer-IJ gebied te maken heeft of krijgt. Nu ontbreekt samenhang en kennis merken we. In onze notitie hebben we alles onder de loop genomen. De industrie, stedenbouw, infrastructuur, boeren, recreatie en natuur en al deze thema's in een ruimtelijke agenda geplaatst. En, niet met de inzet om gewoon altijd en overal gewoon tegen te zijn. Veel liever delen we kennis, denken mee en dragen we alternatieven aan”, legt Haringa uit.

Verzilting en vernatting

Voor het schrijven van de notitie had de stichting ook contact met LTO (Land en Tuinbouw Nederland). „Al veel langer dan 2000 jaar is er landbouw in dit gebied. Daar kan gerust nog 2000 jaar bij. Het DNA blijft altijd hetzelfde, maar door een niet tegen te houden vernatting en verzilting, moeten de boeren richting andere teelt en dus aan andere gewassen gaan denken. Misschien wel rijst, er moet in elk

„
Nu ontbreekt
samenhang en
kennis merken
we

Sietze Haringa

geval een verandering van mindset gemaakt worden. Anders worden gedacht. Neem Beemsterkaas, die is onlosmakelijk verbonden met de Beemster. Misschien komt er ooit Oer-IJ-mozzarella”, aldus Warmerdam.

In het document zijn bodem- en waterstructuur leidend. „Klimaatverandering zorgt voor of te veel of

te weinig water. Natuurlijk is het mogelijk om grote betonnen waterbergingen aan te leggen, maar je kunt ook aan denken aan het weer zichtbaar maken en reconstrueren van oude verdwenen kreken, zoals die nog op historische kaarten te vinden zijn. Die liggen er namelijk gewoon nog. Het landschap wordt fraaier, het is goed voor de natuurontwikkeling en het levert een bijdrage aan het oplossen van problemen als gevolg van klimaatverandering”, leggen de mannen uit.

Strandwallen

Ander voorbeeld. „Het land waarvoor in Akersloot bouwplannen bestaan, ligt in het meest natte deel van het dorp. Als je op de hoogtelagte kaart kijkt, zie je dat direct. De naastgelegen delen op de uitlopers van de strandwallen liggen hoger, en zouden een alternatief kunnen zijn”, zegt Warmerdam.

Ook denkt de stichting actief mee in de discussie over aanleg van leidingen voor hoogspanning. Dat tracé zou het Oer-IJ-gebied kunnen verstoren. „Het is het laatste stukje open landschap in deze regio.

Naast de leidingen is er ook een transformatorstation van zeventien hectare gedacht in de Wijkermeer, dat is echt enorm. Dus zijn we gaan zoeken naar alternatieve plekken voor het station en een tracé buiten het Oer-IJ. Ondergronds is een optie, maar die wordt door Tennet als onwenselijk gezien.”

Icoonlandschap

Belangrijk is volgens de mannen dat het Oer-IJ-gebied een eigen plan met formele status krijgt. „Het doel: het duurzaam te borgen en te ontwikkelen tot een samenhangend en robuust landschapspark dat zowel ecologisch, agrarisch, cultuurhistorisch en recreatief van groot belang is voor de Metropool Amsterdam. Met die status kan het gebied uitgroeien tot een icoonlandschap, waar biodiversiteit, cultuurhistorie en stedelijke kwaliteit hand in hand gaan. Niet alleen een voorbeeld voor de regio, ook nationaal en internationaal.”

Kijk voor de notitie en meer informatie op de website: www.oerij.eu